

Asia: VN/27638/2020

Lausuntopyyntö sote-tiedonhallinnan linjauksiin

Lausunnonantajan palautteet

Ovatko sote-tiedonhallinnan linjaukset sopivalla tarkastelutasolla?

Kyllä

Kommentoi halutessasi linjausten tarkastelutasoa sanallisesti:

Linjauksien pitää olla riittävän yleisellä tasolla, jotta ne ohjaavat ratkaisuja oikeaan suuntaan, mutta eivät liikaa rajoita toteuttamisvaihtoehtoja.

Ovatko sote-tiedonhallinnan linjaukset riittävät ja kattavat?

Ei

Kommentoi halutessasi linjausten kattavuutta sanallisesti:

Linjaukset on nyt kohdistettu neljään tiedonhallinnan osa-alueeseen. Linjaukset perustuvat viime vuosina tehtyyn kokonaisarkkitehtuurityöhön, jota pitää täydentää kun sote-uudistuksen kokonaisarkkitehtuurityö etenee. Toivottavasti linjauksetkin vielä päivittyvät työn edetessä.

Tämän lisäksi olisi hyvä tarkastella linjauksia myös kansalaisten ja sote-toimijoiden välisen jokapäiväisen toiminnan näkökulmasta, jotta linjaukset eivät painotu liikaa keskitettyjen kansallisten palvelujen näkökulmaan.

Puuttuuko linjauksista oleellisia seikkoja tai näkökantoja?

Kyllä

Kommentoi halutessasi linjausten puutteita sanallisesti:

Sähköisiä palveluita ja digitalisaatiota on tarkasteltu vain oma ja itsehoidon osalta. Tietosuojaperiaatteita ei ole myöskään käsitelty, vaikka ne vaikuttavat merkittävästi kaikkeen toimintaan.

Tukevatko linjaukset sote-uudistuksen toimeenpanoa?

En osaa sanoa

Kommentoi halutessasi sanallisesti linjausten hyötyä sote-uudistuksen toimeenpanoon:

Linjaukset ovat askel oikeaan suuntaan, mutta tulevaan sote-uudistukseen ne eivät kuitenkaan vielä pureudu. Sote-uudistukseen liittyen tarvitaan uusia linjauksia, jotka ohjaavat hyvinvointialueiden uusien toimintamallien ja ratkaisujen kehitystä.

Tukevatko linjaukset muuta toimeenpanohankkeiden suunnittelua, toteuttamista ja seurantaa?

Kyllä

Kommentoi halutessasi sanallisesti linjausten hyötyä muulle suunnittelulle ja toimeenpanolle:

-

Anna palautetta linjaukseen 1:

Päällekkäisten ratkaisujen kehitys ei ole järkevää. Operatiivisen toiminnan erityistarpeet vaativat joskus alueellisia tai paikallisia ratkaisuja tai toteutusta, mikäli kansalliset ratkaisut eivät täytä vaatimuksia. Sote-uudistus vaatii erityisesti paljon yhteistyötä yhteisten alueellisten palveluiden päällekkäisyyden välttämiseksi.

Anna palautetta linjaukseen 2:

Hyvin kannatettava periaate. Pitää kuitenkin jättää mahdollisuus oman toiminnan kehittämiseen ja innovointiin sovittujen kansallisten raamien puitteissa. Kansallisten koodistojen kehitys ja hallinta pitää tehdä entistä ketterämmäksi, jotta myös alueelliset tarpeet voidaan vahvistaa kansallisesti. Asiakirjakeskeinen kansallinen Kanta-toteutus ja lainsäädäntö ei aina vastaa toiminnan käytännön tarpeita. Kentän ääni pitäisi saada paremmin kuulumaan ja otetuksi huomioon kansallisessa yhteentoimivuuden kehittämisessä.

Anna palautetta linjaukseen 3:

Kannatettava periaate. Digitaalisuuden lisääminen vaatii akansalaisilta digivalmiuksia ja -taitoja, joita kaikilla ei välttämättä ole. Tämän takia pitää huolehtia myös perinteisten kanavien riittävästä saatavuudesta. Sähköisten palvelujen saavutettavuus ja esteettömyys pitää ottaa huomioon kaikessa kehittämisessä, jotta taataan mahdollisimman suuri käyttäjäkunta.

Anna palautetta linjaukseen 4:

Käyntimerkintöjä tai muita potilastietoja monistetaan usein käynnistä toiseen ja joukossa voi olla joskus väärääkin tietoa. Periaate ohjaa välttämään tätä.

Anna palautetta linjaukseen 5:

Asiallinen periaate, vaikka ei liity Apottiin kovin läheisesti

Anna palautetta linjaukseen 6:

Ylätasolla kannatettava periaate. Kanta-palvelut ei ole ainaärkevin tiedonvälityspiste. Halutaanko todella kaiken tiedonvälityksen tapahtuvan vain Kanta-palvelun kautta. Kanta-palvelun rakenteisuus ei ole vielä parhaalla mahdollisella tasolla, joten tietojen jatkohyödynnettävyys ei ole vielä kovin hyvällä tasolla.

Lisäksi alueellisesti toimivissa tietojärjestelmissä on suora luovutus välttämätöntä, koska tietojen kierrättäminen KANTA:n kautta poistaa niistä kaikki toiminnanohjauksen metatiedot, eivätkä ne ole millään keinolla enää palautettavissa tietoon. Toisin sanoen esimerkiksi kaikki tietojärjestelmätuetut hoitoketjut (episodit) katkeavat (vaikkapa raskausepisodi: neuvola-poliklinikka-neuvola-sairaala-neuvola).

On olemassa tilanteita, jolloin tietoja ei haluta heti välittää eteenpäin, joten tietojen viivästetty päivitys pitää olla myös mahdollista.

Anna palautetta linjaukseen 7:

Ei ristiriitaa Apotin kanssa. Periaatteeseen on yhdistetty kaksi asiaa: käytettävyys ja laaja tietopohja/rakenteisten tietojen hyödyntäminen. Kanta-palvelun rakenteet eivät yleensä vastaa asiakas- ja potilastietojärjestelmien rakenteiden kanssa (dokumentti- vs. merkintäpohjaisuus). Tämä heikentää käytettävyttä Kanta-palvelun ja asiakas- ja potilastietojärjestelmien välillä.

Anna palautetta linjaukseen 8:

Linjaus on hyvä ja on myös yksi Apotin johtoajatuksista.

Anna palautetta linjaukseen 9:

Periaate on hyvä. Tietosuojakäytännöt ovat kuitenkin tällä hetkellä niin monimutkaisia, että potilaan tahdonilmaisut saattavat vaikuttaa negatiivisesti hänen omaan terveyteensä.

Anna palautetta linjaukseen 10:

Kannatettava periaate ja toteutuu erityisen hyvin Apotissa. Potilastietojen kirjaamisessa pitää päästä riittävän rakenteiseen malliin, jossa tietoja voidaan paremmin jatkohyödyntää esim. analytiikassa, tilastoinnissa ja tiedolla johtamisessa. Myös perinteiset tietojen kokoamiset useassa eri prosessissa ja vaiheessa pitää korvata kertakirjaamisella.

Anna palautetta linjaukseen 11:

Hyvä periaate. Kansallisesti on päätettävä riittävät yhteiset mittarit ja määriteltävä niihin liittyvät käsitteet. Paikallisille erityistarpeille on myös jätettävä tilaa yhteisen mallin sisällä.

Anna palautetta linjaukseen 12:

Päällekkäisten kansallisten tiedonkeruiden ja niihin liittyvien integraatioiden välttäminen on hyvä asia. Tämän hetkiset Kanta-tietosisällöt eivät vielä kata riittäviä tietoja esim. laaturekisterien tarpeisiin, joten Kanta-palvelun tietosisältöjä pitää laajentaa asian mahdollistamiseksi.

Anna palautetta linjaukseen 13:

Alueelliset ratkaisut tulee kehittää ja toteuttaa yhteisen viitearkkitehtuurin mukaisesti. Toisiokäytön ratkaisujen alueellinen yhteistyö on tärkeää erityisesti Uudellamaalla, jossa on useita hyvinvointialueita.

Anna palautetta linjaukseen 14:

Hyvä periaate. Kansalaisen usean palvelun käyttö ja siirtymät niiden välillä pitää tehdä helpoksi. Huomioitu myös Maisan kehityksessä.

Anna palautetta linjaukseen 15:

Periaatteen merkitys korostuu tulevaisuudessa. Omaolon, Omatietovarannon ja vastaavien taltioiden hyödyntämistä tulee helpottaa myös lainsäädännöllä. Myös eri ekosysteemien merkitys kasvaa tietojen tuottamisessa ja hyödyntämisessä.

Anna palautetta linjaukseen 16:

Periaate on itsestäänselvä. Yksityinen sektori hyödyntää jo nyt runsaasti asiakkaiden tuottamaa tietoa. Jatkossa itse kerättyjen tietojen merkitys korostuu, kun erilaiset hyvinvointi ja terveyden edistämissovellukset tuottavat entistä enemmän dataa erilaisten antureiden ja mobiililaitteiden avulla. Tietojen luotettavuus ja riittävän validoinnin merkitys korostuu.

Anna halutessasi muuta yleistä palautetta sote-tiedonhallinnan linjauksiin:

Hyvä kokoelma linjauksia, jotka vievät sote-kokonaisarkkitehturia ja -ratkaisuja oikeaan suuntaan. Tätä työtä pitää ehdottomasti jatkaa.

Soikkeli Jyrki

